

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.—	Negyedévre — — — — — 3.60
Félévre — — — — — 6.—	Félévre — — — — — 7.—
Egész évre — — — — — 12.—	Egész évre — — — — — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54—67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Függetlenségi — szocialista szövetség.

Budapest, július 6.

A legújabb politikai hír, hogy Eötvös Károly ügyvéd, országgyűlési képviselő, író és hírlapíró, mezőszentgyörgyi földbirtokos, budapesti háztulajdonos, volt királyi ügyész, volt eszlári híres védő fölcsap szocialista vezérnek. A paktumot már megcsinálta a szocialista vezérekkel, Bokányi és Izrael Jakabbal, amiről ezek a tisztos ipari mesterségükkel felhagyott és demagógoknak felecsapott urak a szocialisták vasárnapi népgyűlésén bizonyosságot is tettek. Hát Eötvös Károlynak politikai pályafutása idelyukadt ki. Egykor Deák-párti politikus, most már lesz belőle szocialista pártvezér. Lelkünkben bizonyos szomorúsággal állunk meg ennek a pályafutásnak ilyen végéténél.

Eötvös Károly kétségtelenül az ország egyik legnagyobb talentuma. Kiváló jogász és kiváló író, aki mindig az izzó hazaszeretetet hirdette könyveiben, hírlapi cikkeiben. És most odaáll a hazát, a hazaszeretet fogalmát ismerni nem akaró szocialisták szövetségébe, akik is hivalkodva nevezik önönmagukat hazátlan bitangoknak. Hogy Vázsonyi Vilmos is ebbe a sorba áll, azon nem csodálkozunk. Hiszen az ő bejutása a képviselőházba már a szociáldemokracia bevonulását jelentette. Hanem, hogy Eötvös Károly, aki erős magyar koponya, aki fel van vertezve nemcsak a magyar tudásnak, de a mezőföldi embernek minden furfangosságával, aki éppen ellenkező nyomokon haladt, mint amit nálunk a szociáldemokraták követelnek, beállt velük egy bandába muzsikálni a nemzetközi népindulót, ezen kissé csodálkozunk. Csodálkozunk, de az esetet megtudjuk érteni.

Megtudjuk érteni, dacára annak, hogy míg a szocialisták általános szavazati jogot követelnek, ő egykor a szabad választás jogának elnyomója volt. Emlékszik-e arra, hogy mint volt veszprémi ügyész és képviselőjelölt az ellenfelelfelel korteseit a választás előtt lezáratta. Emlékszik-e arra, hogy mikor kormánypárti képviselőjelöltnek szándékozott fellépni, mint Veszprém vármegye bizottságának, választmányának egyik legagilisabb tagja, e kerület községetit úgy osztotta be, hogy a Veszprém közvetlen szomszédságában lévő szélsőbaloldali községetit, Szent-Király-Szabadját és Vámost a vázsonyi kerülethez csatoltatta, míg a távolabb levő kormánypárti községetit a veszprémi kerülethez kapcsolta, csak hogy megválasztatását biztosítsa. Hát ő akkor így tisztelte a választási jog szentségét, sérthetetlenességét. Csodálatos megjavulást mutat ma Eötvös Károly, mikor azokhoz a szocialistákhoz csatlakozik, akik az általános, titkos választási jogot követelik, ami, — amint ő

is nagyon bölcsen tudja — ezidőszerint magyar nemzeti szempontból is veszedelem volna. Veszedelem volna, kivált ezidőszerint, mikor a nemzetiségek minden vonalon titkos összeesküvéseket forralnak a magyar nemzeti állam ereje ellen.

A felhozottak dacára megtudjuk mégis érteni Eötvös Károly állásfoglalását. Hiszen volt ő Deák-párti, azután lett szélsőbaloldali s mint ilyen szövetkezett Tisza Kálmánnal, Wekerlével, Bánffy Dezsővel, a kormánypárt vezéreivel. Azután rokonvonások vannak közte és a szocialisták között is. Ő is izzó ellenszenvvel viseltetik a magyar katolikus papság és a magyar nagybirtokos osztály ellen, mint az Izrael Jakabék. Ő is egy faj, — de nem a saját fajtája — szolgálatába állt, mint Grossmann Jakab, aki annyival különb ember politikailag nála, mert ez legalább a saját fájának győzelmét akarja a mi magyar fajunk fölött. Ő meg a mi fajunk, a saját faja elnyomására vállalkozik most egy idegen faj érdekeinek istápolására.

Itt a Balaton mellett halgatok a csendes szellőknek zugását. Érzem a mezők lehelletét. Hallom a magasba szálló pacsirta Istenhez való imádságát. Ifju korában, térfi kora delén ő is itt hallgatta mindezeket. S vajjon a magyar föld lehellete, a magyar földön született magyar madár éneke, a buzakalászkok susogása, arra tanította-e meg Eötvös Károlyt, hogy ő is fölcsapjon magyar hazára, a magyar állam fogalmát ismerni nem akaró nemzetközi szocialisták vezérének? Ezért adott-e a magyarok istene neki tudást, tehetséget? **Kenesei.**

Budapest, július 6.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják a miniszterelnök programbeszédje fölötti vitát. Szólásra fel vannak iratkozva: *Holló Lajos, Mezőssy Béla, Visontai Soma.*

Bizalom Darányi iránt. A legutóbb lefolyt kormányválság alkalmából az ország gazdaközönsége mély megdöbbenéssel vette azt a felmerült hírt, hogy *Darányi Ignác* földmívelési miniszter nem tartja meg többé tárcáját. Érthető is volt ez a megdöbbenés, mert hisz tudvalevőleg Darányi összes erejét, munkásságát arra szentelte, hogy a gazdaközönség érdekeit minden tekintetben előmozdítsa, hogy ekképp megmentse a nemzet gerincét az elsorvadástól, ami, ha bekövetkeznék, végzetes csapás lenne az országra. Annál nagyobb az öröm és megnyugvás most a gazdakörökben, hogy Darányi, aki nemcsak a kezére bízott állami erőt fordítja az ország gazdaságának felvirágzására, hanem buzgón elősegíti a magántevékenységet is ez irányban, megmarad az oly fontos miniszteri székben. Ennek az örömmek egymás után adnak kifejezést a gazdasági egyesületek feliratokban, amelyek közt az elsők: az aradvármegyei és a pozsonyvármegyei gazdasági egyesületek feliratai.

A honvédelmi miniszter Bécsben. *Kolossváry* Dezső honvédelmi miniszter szombaton Bécsbe utazott, ahol valószínűleg a katonai javaslatok dolgáról tanácskoznán a legfőbb hadvezetőség tagjaival, tegnap visszautazott Budapestre.

Magyar föld idegen kézen. Az a kérdés, hogy a magyar föld kié legyen, mindig nagyon fontos és aktuális marad. Csak nemrégiben történt s még élénk emlékezetünkben van a *Csorbai tó* esete, amelynek környékén fekvő nagy *Szentiványi-féle* birtokot egy idegen arisztokrata akarta megvenni. A kormány akkor tudvalevőleg közbelépett s a birtokot a tó egy részével együtt a kincstár számára megvéve, az országnak egyik legszebb s kulturális szempontból igen fontos pontját mentette meg az idegen kézre való elkallódástól. *Széll* Kálmán miniszterelnöknek és *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszternek ezután, a minden üdvös és helyes reformtól irtózó elemek részéről, még egy sajtópör kellemetlenségeit is át kellett szenvedniök. A *Csorbai tó* megvásárlása első ténye volt egy kiválóan üdvös nemzeti birtokpolitikának, mely a telepítési törvénytervezetben jut kifejezésre. Ez a tervezet 80 milliót bocsát a kormány rendelkezésére, oly intencióval, hogy a telepítési akcióban és a birtokpolitikában a magyar részéről méltóképpen vihesse keresztül azt az elvet, hogy a magyar föld legyen a magyaroké. Nem szükséges a magunk részéről ennek az elvnek helyességét és fontosságát hangoztatnunk, egész politikánk ez az alapja. *Széll* Kálmán kormányának politikájában s *Darányi* Ignác személyében akkor megtaláltuk ezen elv keresztülvitelének garanciáit, most azonban — a kormányváltozás után — szeretnők tudni, hogy gróf *Khuen-Héderváry* kormányára átvészi-e elődének ezt a politikáját örökségül. Alapos reményt nyújt e tekintetben az a tény, hogy *Darányi* földmívelésügyi miniszter, kinek politikája ezen elvben gyökerezik, az új kabinetnek is tagja. Bizunk abban, hogy a kormány a telepítési akciót magáévá teszi s hogy ebbeli elhatározását nemsokára *pozitív formában ki is fogja nyilatkoztatni.* Szükséges ez a nyilatkozat nemcsak elvi tekintetből, hanem azért is, mert rövid időn belül igen könnyen *ujabb közbelépésre* lehet szükség. Csak mellékesen regisztráljuk gróf *Zichy* Vladimir várpalotai birtokának idegen kézre kerülését, de főképen felhívjuk a kormánynak figyelmét herceg *Hohenlohe* újabb birtokvásárlási kísérleteire. Herceg *Hohenlohe*, kinek földvásárlását a *Csorbai tónál* a kormány meg-hiusította, mellette vett nagyobb birtokot s most — mint jó forrásból értesülünk — *megbizottai útján újabb birtokvásárlást* készít elő, szintén a *Magas Tátrában.* Fontos ez az újabb kísérlet, különösen azért, mert — értesülésünk szerint — az alku alatt levő birtokokon *óriási értékű arany- és ércerek léteznek* s a birtokvásárlás is ezek kiaknázása céljából történik. Hírlik, hogy *Hohenlohe herceg* 2—3 év múlva *aranybányákat* akar nyitni megvásárlott és még megvásárlandó birtokain.

Ismételten felhívjuk a kormány figyelmét ezekre a hírekre, amelyek — ha igazaknak bizonyulnak — óriási fontosságúak nemcsak a kormánypolitika szempontjából, hanem közgazdasági tekintetben is, mert *aranyereket, aranybányákat idegen kézre bocsátani nem szabad.*

A politikai helyzet.

Badapest, július 6.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök vasárnap Bécsben beszámolt a királynak a legújabb magyarországi politikai helyzetről, mely annyiban hasonlatos a régihez, hogy a parlamentben most is folyik az obstrukció, azzal a különbséggel, hogy az obstrukciók száma megcsökkent s a függetlenségi párt egykori vezetői maguk is elítélik az obstrukció folytatását.

Hogy mily orvosságot hozott gróf Khuen-Héderváry a helyzet szanálására, vagy hozott-e, azt ma természetesen nem árulja el, csak tartja magát tovább a Széll Kálmán által is elfoglalt állásponthoz. Amíg a Bánffy Dezső pártalakítási kísérletei iránt figyelem egyáltalán nem irányul, sajtója bárhogyan lázitsa is a reformátusok vezetőit az új miniszterelnök és Kossuth Ferenc s a katolikusok ellen, addig a politikai közvélemény kíváncsisága most a függetlenségi párt nagy válsága felé tekint. A párt ma esti értekezletén fog eldőlni, hogy Kossuth elfogadja-e újból a pártvezetőséget. Ha igen, ha nem, bizonyos, hogy tömeges kilépések lesznek a pártból, a kilépők számát azonban csak esetleg holnap lehet majd bizonyosan megállapítani. Nevezetes esemény Körber osztrák miniszterelnök állásfoglalása a hadügyi kérdésekben a magyar nemzeti követelményekkel szemben. Osztrákok természetesen irtóznak minden Magyarországnak adandó engedménytől s ezért játszott a Körber lemondási komédiáját, hogy mi eredménnyel — ezt is a közel jövő fogja megmutatni. A politikai helyzetről való legújabb értesüléseink különben a következők:

A miniszterelnök a királynál.

Bécsből jelentik: *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök tegnap reggel nyolc órakor ideérkezett. Dél előtt tizenegy órakor a király rendkívüli kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt. A kihallgatás egy óráig tartott s *Khuen-Héderváry* gróf ez alkalommal jelentést tett a királynak a politikai s a parlament helyzetről és a folyó ügyekről. A miniszterelnök azután az osztrák miniszterelnökséghez hajtattott, hogy

meglátogassa *Körber* dr. osztrák miniszterelnököt. Mivel *Körber* drt nem találta otthon, a bank-gassei magyar miniszteriumba hajtattott s itt fogadta később *Körber* miniszterelnök látogatását. *Khuen-Héderváry* gróf a délután folyamán látogatást tett még a külügyminiszteriumban és a közös pénzügyminiszteriumban s a délutáni öt órai vonattal visszautazott Budapestre.

A függetlenségi párt válsága.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma este hat órakor értekezletet tart, melyen elintézik a pártválság dolgát. Azt tudniillik, hogy *Kossuth* Ferenc elvállalja-e újra a pártelnökséget, amivel kapcsolatban az is meg lesz állapítható, hogy hány párttag válik ki a pártkörből, hogy az obstrukciók hadsorába álljon. A Szederkényi-csoport és a pártönkivüliek: *Ugron*, *Eötvös*, *Beöthy* Ákos, *Vársonyi* Vilmos, teljes fegyverzetben, harcra készen várják a Kossuth-párt disszidenseit.

A hétfői értekezleten, mint a Pol. Ért. jelenti, *Kossuth* Ferenc is meg fog jelenni.

Újabbán bejelentette kilépését a függetlenségi pártból *Mukits* Simon. Eddig tehát kiléptek: *Mezőssy* Béla, *Rátkay* László, *Olay* Lajos, *Lengyel* Zoltán, *Ráth* Endre, *Sebess* Dénes, *Mukits* Simon.

Hozzávető számítás szerint harmincan-egyvenen lesznek, akik az obstrukciót folytatni készülnek.

Kossuthék Szolnokon.

Tegnap délelőtt ment végbe a szolnoki Egyetértés kör zászlójának felszentelése, melynél a kör meghívására *Kossuth* Ferencen, a kör díszelnökén kívül még *Justh* Gyula, *Komjáthy* Béla, *Lukáts* Gyula, *Barta* Odön, *Barta* Ferenc, *Benedek* János és *Malatinszky* György képviselők vettek részt.

A pályaudvaron *Kreutzer* Balázs, a szolnoki függetlenségi párt elnöke fogadta *Kossuth* Ferencet. Kint *Barabás* Béla képviselő is, idekísérve nejét, aki a zászlóanya tisztét töltötte be.

Kerekes Géza ügyvéd üdvözölte *Barabás* Bélánét, mint zászlóanyát.

A közönség a város volt képviselőjét, *Justh* Gyulát kívánta hallani, aki beszédében üdvözölte Szolnok városát. Abban, hogy a szolnokiak ily lelkesen ünneplik *Kossuth* Ferencet és ezzel megcáfolják amaz erőszakosan terjesztett hírt, hogy a magyar nép nem ért egyet *Kossuth* Ferencel, érzé és látja, hogy a régi egyetértés közte és a szolnokiak között még mindig megvan. Ma is együtt éreznek abban, hogy a függetlenségi párt hármass elvét: a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget csakis *Kossuth* Ferenc nevével és csakis az ő vezérése mellett érheti el.

azt hitték, hogy reájuk vonatkozik a mondás, nekiestek s istenesen elpáholták.

— Mit mondjak tehát — kérdezte az ember, amint felhagytak a veréssel.

— Mondd inkább azt: Én Istenem válaszd el. — felelték a civakodók.

Az ember szót fogadott nekik s amint tovább ment, azt kezdette mondogatni magában:

— Én Istenem válaszd el, én Istenem válaszd el.

Igy érkezett egy lakodalmas menethez. Mikor a násznép meghallotta, mit beszél, azon hiszében, hogy őket csufolja, lekapták a tíz körméről s ugyancsak ellátták a baját.

— Mit mondjak tehát — kérdezte az ember, mikor már békét hagytak neki.

— Mondd inkább azt: Fordulj neki s csókold meg — felelték a lakodalmások.

Amint tovább ment, olyan embereket talált, kik trágyát hánytak.

— Fordulj neki s csókold meg! — mondá nekik.

Ezek erre iszonyu dühbe jöttek s jól elverték ismét.

— Mit mondjak tehát, — kérdé egészen kétségbe esve az ember.

— Mondd azt te bolond, hagyjátok ott, mert szagos — felelték neki.

Ezzel a jelszóval indult a mi emberünk most tovább s ment mendegélt, míg egy mézszárszékhez érkezett. A mézszárosok éppen egy frissen vágott marhát daraboltak fel, az emberek pedig a mézszárszék előtt várták, hogy hust kaphassanak.

A *Kossuth* Ferenc éltetésével befejezett beszéd után *Sevald* Mihály társelnök ismertette a kör harminc éves történetét és ezután a zászlószegek bevérese következett.

Kossuth Ferenc a következő jelmonddal verte be a szöveget:

— Bizzunk hazánk jövőjében, bizzunk egymásban.

Kossuth az ünnepélyt követő banketten felszólalt s többek közt a következőket mondotta:

— Többen elkezdtek feledni, hogy a függetlenségi pártnak nem szabad elvi álláspontjáról lesiklani és az 1867-iki törvények alapján folytatni a harcot. A hatvanhetes alapot mi el akarjuk törölni, de azért, mikor okszerű lesz ismét küzdeni, mindazért, ami magyar: ott leszek én ismét az elsők közt. *A küzdelem percét én fogom megválasztani, harcmodorát én fogom irányítani, ha vezér maradok, mert ez vezéri jog, melyet fel nem adhatok.* (Eljenzés.) Most három kötelességet látok. Az egyik az, hogy a párt tartsa meg szavát és győzelve fejében vezesse ki az országot a törvényen kívüli állapothól, a másik az, hogy kezdje meg küzdelmét a közgazdasági függetlenségért az önálló vámterületért és kereskedelmi szerződéseikért, mert ettől függ a nép jóléte is; a harmadik az, hogy a mikor ismét lesz ütközési tér a hadsereg ügyében, vegye föl a harcot, amelyet, ha most folytat, *félő, hogy több kárt tesz, mint hasznot.*

A szociálisták gyűlése.

A külső-kerepesi-uti «Tattersaal» helyiségében vasárnap délután gyűlést tartottak a nemzetközi szociálisták, amelyen *Khuen-Héderváry* miniszterelnök és *Kossuth* Ferenc ellen tartottak heves beszédeket.

*

Este nyolc órakor a szociálisták kisebb csoportokban *Kossuth* Ferenc József-köri lakása elé vonultak. Egy ideig tüntetőleg fel s alá sétáltak s úgy kilenc óra tájban elhangzott az első tüntető kiáltás:

— Abcug *Kossuth* Ferenc!

— Zsivó *Kossuth*!

— Eladta a hazát!

Kossuth nem volt otthon s így nem látta a tüntetést. A munkások azonban ezt nem tudták s körülállották a *Kossuth* lakásának háza előtti parkot s lelkesen énekelték a munkás Marsallaisét. *Kossuth* lakásáról a szociálisták a függetlenségi pártkörhöz vonultak, ahol *Szirmay* rendőrkapitány készenlétben állott embereivel s szétkergette a tüntetőket. A tüntetés alkalmával *Kossuth* lakása előtt öt embert, a pártkör előtt pedig tizenkettőt fogtak el, akiket igazolás után szabadon bocsátottak.

Bánffy és az ischli klauzula.

Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök-akarnok egy vidéki lap szerkesztője előtt nyilatkozatot tett az

— Hagyjátok ott, mert szagos! — mondá nekik az ostoba.

Amint ezt a mézszárosok meghallották, kiszaladtak a székből s istenesen elverték érte.

— Mit mondjak tehát? — kezdte ismét, amint lélekezethez jutott.

— Mondd inkább azt, hogy vegyetek belőle s süssétek meg, meg főzzétek meg, mert igen jó.

Ezzel indult most tovább s buzgón mondogatta magában, nehogy elfeledje.

Alig haladt pár száz lépést, a sintérekkel találkozott, akik elesett állatot vittek elásni.

— Vegyetek belőle s süssétek meg, meg főzzétek meg, mert igen jó, — mondá nekik.

Ezek is azt hitték, hogy csufolkodik velük s jól elverték érte.

— Mit mondjak tehát? — kérdé egészen kétségbeesve, a sok verés miatt.

— Isten őrizzen mindenkit a szerencsétlenségtől — felelték a sintérek.

Ezzel a jelszóval azután szerencsésen bejárt a világot s végül hazaérkezett. Felesége már egészen megfélekedezett volt róla s mikor e szavakkal beköszöntött:

— Isten őrizzen minden szerencsétlenségtől!

— mindjárt seprüt ragadott s azzal üzte el, hogy menjen egyenesen a pokolba. Szegény embernek mit volt mit tennie, ismét nyakába vette a világot s meg sem állott a pokolig. Az ördögök megkönyörültek ostobaságán s felfogadták kályha-fütőnek s még mai napig is ott van, szorgalmasan fűti a poklot, aki nem hiszi, menjen el s győződjék meg róla, hogy igaz-e.

Sehogy sem jó.

(Szász népmese.)

— A *Magyarság* tárcája. —

Közli: *Jakab* Miklós.

Volt egyszer egy igen-igen ostoba ember. Azt mondja egyszer a feleségének, hogy ő szeretne világot látni, adjon neki jó tanácsot, miképpen induljon utnak. Az asszony azt felelte: hogy abból semmi sem lesz. Az asszony ugyanis az utazást értette s erre szólott megjegyzése is. Az ember azonban, mivel nagyon ostoba volt, azt gondolta, hogy a felesége mondása olyan jelszó, melylyel beköborolhatja az egész világot.

Amint a felesége a dolga után látott, kiosont a kapun s elindult világgá, mondogatva magában: abból semmi sem lesz. Amint ment, mendegélt, kiért a mezőre s ott földmivesteket talált, akik buzát vetettek.

— Abból semmi sem lesz, — szólott hozzájuk az ostoba. A földmivestek irtóztatóan megharagudtak érte, mert azt hitték, hogy őket csufolja. Előkapták ostromukat s úgy elnászpárgolták szegényt, hogy a szava is elállott.

— Hát mit mondjak — nyögé jó idő multán, ahogy lélekezethez jött.

— Én Istenem, növeld meg és szaporítsd meg — felelték a földmivestek.

Ment mendegélt tovább a mi emberünk és szakadatlan mondogatta magában:

— Én Istenem, növeld meg s szaporítsd meg.

Egyszer elérkezett egy csapat verekedő emberhez, itt is csak mondókáját folytatta. Ezek

1899. XXX. t. c. esetleges elejtéséről s ezzel kapcsolatban az ischli-i klauzuláról, az önálló vámterületéről, továbbá az általa tervezett új pártalakításról. Nyilatkozatából csak a következő két pontot veszzük ki. Arra a kérdésre, hogy ő-e a szerzője az ischli-i klauzulának, így felelt:

Ambár az ischli klauzulát nem én találtam ki, hanem Lukács László szerkesztette, kijelentem most is, hogy viszem az azért való politikai felelősséget, mert annak idején én is elfogadtam. Mindazonáltal nyíltan és őszintén kijelentem, hogy azóta a közgazdasági kérdésekben a véleményem megváltozott és a vámszövetség fenntartását ma az ország érdekében megengedhetlennek tartom. Erésben meg kell még jegyeznem, hogy a közös vagy külön vámterület kérdése a véleményem szerint nem elvi kérdés, hanem kizáróan csak a közgazdasági érdekek kérdése s így a közgazdasági érdekek az adott viszonyok között való megvédése iránti véleményváltozás nem tekinthető elváltoztatásnak és nem kifogásolható. Következik az elmondottakból az, hogy ma sajnálom minden oly intézkedést, amely a vámszövetség fenntartására alkalmas lehet, tehát őszintén kimondom, hogy mai közgazdasági felfogásom mellett sajnálom az ischli klauzulát is.

Az új pártalakítási kísérletről a következőket mondotta Bánffy:

Nem arról volna szó, hogy egyelőre most mindjárt egy nagy párt jöjjön össze, csak arról, hogy a szervezkedés meginduljon és hogy a mai helyzettel való elégedetlenség és a pártalakításra való készség nyíltan is dokumentáltassék. En habozni nem fogok, szinte kötelességemnek tartom a közérdekre való tekintettel a zászlót is kezembe venni, de erre feltlenül szükséges, hogy biztosítva legyenek az iránt, hogy a zászlót követni, ha mindjárt nem is nagyszámú, de szervezett csapat áll támogatásomra. Addig fentartom azt, hogy izoláltan érzem magamat; nem rajtam mulik, hogy izoláltságom mielőbb megszűnjék.

Báró Bánffy Dezső tehát ma sajnálja az ischli klauzulát, melylyel annak idején örökös vámszövetségbe akarta kapcsolni Ausztriát Magyarországgal. Ma pedig az önálló vámterület híve. Hátha esetleg hatalomra jutna, akkor legujabban mit gondolna? Vajjon ilyen előzmények után ki hihetne egy ilyen szabásu politikusnak, aki a saját érdekében azt a közmondást tartja az agyában, ha akarom, vehes, ha nem akarom, akkor nem vehes.

Budapest, július 6.

Kolossváry honvédelmi miniszter szülővárosához. Veszprém város nagy örömmel vette tudomásul szülőiténnek, Kolossváry Dezső tábornoknak honvédelmi miniszterre történt kinevezését, aminek Szeglethy György veszprémi polgármester az ottani polgárság nevében táviratilag kifejezést is adott. Erre a táviratra a honvédelmi miniszter a következő telegrammal válaszolt:

Szeglethy György polgármester urnak

Veszprém.

Őszinte örömmel vettem szülővárosom tisztelt közönsége nevében honvédelmi miniszterre történt legkegyelmesebb kinevezésem alkalmából hozzám intézett szíves és megleghangu üdvözlő sürgönyét. Ezen szíves megemlékezésükért legőszintébb hálás köszönetem fejezem ki s kérem, ezen köszönetemet szülővárosom közönsége minden egyes tagjának is tolmácsolni kegyeskedjék. Nehéz feladatomban teljes tudatában lépek új működésem körébe, ama megmáshatatlanság szándékkal, hogy a legfelsőbb trón, valamint szeretett hazánk jólétét és biztonságát előmozdítani mindenkor legszentebb kötelességemnek tartom.

Kolossváry.

A vámtarifa a bizottságban. A képviselőház közgazdasági bizottsága július 7-én délután öt órakor ülést tart. Tárgy: A vámtarifa tárgyalása.

Barabás Béla beszámolója. Nagyváradról jelenté tudósítónk: Barabás Béla levelet intézett Szokolay Tamáshoz, a nagyváradi függetlenségi párt elnökéhez, amelyben azt írja, hogy szükségesnek látja, hogy választóinak elmondja, miért tartja célszerűnek az obstrukció folytatását. E célból július 12-én Nagyváradra érkezik. A függetlenségi párt ma értekezletet tartott, amelyen kimondták, hogy megbízni képviselőjükben s elhatározták, hogy Barabást érkezőkor ünnepesen fogadják. A beszámoló délután 4 órakor lesz a Szent László-téren.

Uj obstrukció.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 6.

A természet komorsága és szürkésege úgy látszik átragadt a t. Ház tagjaira is, mert a folyosón látható néhány képviselőn levertség észlelhető.

Mind sűrűbben terjed a hír, hogy pár nap múlva feloszlatják a Házat. Ugy látszik, ez az oka, hogy ellenzéki és kormánypárti egyaránt bus hangulatban van.

Apponyi Albert úgy féltizenegy tájban megnyitja az ülést és jelenti, hogy Pap Zoltán szót kért napirend előtti felszólalásra.

Pap Zoltán a miniszterelnöknek kormányra lépte tárgyában a törvényhatóságokhoz intézett június 29-iki leiratát teszi szóvá. Korainak tartja e bejelentést, mert a képviselőház még nem vette megbízatását tudomásul.

Khuen-Héderváry miniszterelnök konstatálja, hogy megbízatása törvényes alapon jött létre és a képviselőház is tudomásul vette azt. Jelenleg csak az általa előterjesztett program felett folyik a Házban a vita. A támogatás, amelyet a törvényhatóságoktól kér, másra nem vonatkozik, mint a szentesített törvények végrehajtására.

Ezután Kossuth Ferenc indokolta meg az 1899. évi XXX. törvényeknek, az autonóm vámtarifától való elkülönítése és az önálló magyar vámtarifa előterjesztésére vonatkozó indítványát, melylyel mai vezéreikünkben foglalkozunk bővebben.

Kossuth Ferenc beszéde nem nagy lelkesedéssel találkozott, mindössze személyes hívei helyeselték azt.

Khuen-Héderváry miniszterelnök azonnal kijelentette, hogy ő Kossuthal szemben a közös vámterület híve és csak az esetben fogadná el az önálló vámterületet, ha teljesen ki volna zárva lehetősége a közös vámterület meghosszabbításának. Nincs kifogása az indítvány tárgyalása ellen, csak jelenleg nem tartja azt időszerűnek, azért azt javasolja, hogy az indítvány majd csak az erre vonatkozó tárgy kapcsán tárgyalassék.

Kossuth Ferenc a miniszterelnök által félreértelt szavait igazítja helyre. Egyszerűen csak azt kérde, hogy elfogadja-e a miniszterelnök az ő indítványát tárgyalás alapjául?

Khuen-Héderváry miniszterelnök elismeri, hogy félreértette Kossuth szavait és elfogadja Kossuth indítványát a későbbi tárgyalás alapjául.

Miután többen elleneztek ezt, elnök feltette a kérdést és a szavazás alkalmával az Ugron-párt és a Kossuth-párt néhány tagja kivételével, a Ház Kossuth indítványát elfogadja.

Érdekes volt, hogy a szavazásban Khuen-Héderváry miniszterelnök és Kolossváry honvédelmi miniszter is résztvettek, holott nem tagjai a képviselőháznak. Csak később vette ezt észre az elnök is, de miután ez szóvá nem tétetett, intézkedésre sem volt szükség.

A miniszterelnök programjának megvitatása került azután sorra. Ehhez ma egyedül Lengyel Zoltán szolt, aki obstrukciós izü beszéde közben szünetet is kért. Majd fél 2-ig folytatta, akkor is csak azért hagyta abba, mert a pártjabeliek kérték őt erre.

Khuen-Héderváry miniszterelnök akart ugyanis felszólalni. A Ház jelenlévő tagjai mind betódlultak e hírre a folyosóról. Azt hitte mindenki, hogy a Ház feloszlatását illetőleg fog nyilatkozni a kormányelnök. A miniszterelnök azonban csak az eddigi felszólalásokkal szemben tette meg észrevételeit.

Nagyobb zajt idézett elő azon kijelentése, hogy a Ház feloszlatása a Felső korlátlan joga. A függetlenségi képviselők harcias része azonnal kifogásolta közbekiáltásokkal e nyilatkozatot, úgy gróf Apponyi Albert volt kénytelen az elnöki székből kijelenteni, hogy ő bár nem hallotta a miniszterelnöknek az ellenzék által inkriminált kifejezését, de hangsúlyozza, hogy az alkotmány sarkalatos jogait sértő, bármilyen helyről jövő nyilatkozatot az elnöki székből mindig helyre igazítana.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

Jegyzők: gróf Teleki Sándor, Dedovics György, Trubinyi János.

Elnök megnyitja az ülést s a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után előterjeszti az irományokat.

Napirend előtt.

Papp Zoltán: A miniszterelnök június 29-én leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, melyeket arról értesítette, hogy őt nevezte ki a király miniszterelnökké. Ez az értesítés korai volt. (Ellenmondás a jobboldalon.) Azért volt korai, mert még nem mutatkozott be a népképviselő előtt. Az ország bizalmatlanul fogadta a miniszterelnököt.

Kubik Béla: Rászolgált Horvátországban.

Papp Zoltán: Ebben a leiratban azt kifogásolja, hogy a törvényhatóságok feladata teljesítésében támogatni fogják. Kérde, mik azok a feladatok? Erről még nem nyilatkozott. Talán az a feladata, hogy exlexben feloszlassa a Házat. Kérde a miniszterelnököt, mik azok a feladatok?

Khuen-Héderváry miniszterelnök: Konstatálja először, hogy kinevezése törvényes volt, a képviselőház határozatilag pedig tudomásul vette kinevezését. Tudatta a törvényhatóságokat azért, mert tudni akarta, hogy van-e többsége a kormányzásra. Kormányzása feladatát pedig azt tüzte ki, hogy a király által szentesített törvényeket végrehajtsa. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Következik a napirend szerint Kossuth Ferenc indítványának a megokolása.

Kossuth Ferenc: Kijelenti elsőben is, hogy indítványát azért terjesztette be, mert meggyőződése szerint eljött az ideje annak, midőn a közgazdasági kérdésekkel a legkomolyabban foglalkozni kell. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hosszasabban rajzolja az ország szomorú gazdasági helyzetét s magyarázza, hogy ez az oka egy kivándorlás, mint a nemzetközi szocializmus nagy mértékben való terjedésének. Ezután így folytatja: Hitem szerint eljött már az ideje annak, hogy mindnyájan iparkodjunk összefogni és összetartani egy oly téren, amelyen a pártok által felépített válaszfalak nem választanak el minket egymástól. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mindnyájan lehetünk hívei a magyar önálló vámterületnek. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Hívei lehetünk mi, kik elveinktől soha el nem fogunk térni semmiben. (Elénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) még a napi kényelem és a napi nápszerűség kedvéért sem. (Elénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mozgás a jobboldalon.) Es rátérhetnek önök is, t. uraim a tulajdonon, kik a hatvanhetes alapon, illetőleg az 1867. évi XII. törvény cikk alapján állanak, mert e törvény cikk szerint nincs kizárva, sőt egyenesen lehetővé van téve önök számára is az, hogy az önálló vámterület felállításáért küzdve, önök közül is sokan velünk kezét fogjanak. (Elénk helyeslés a szélsőbaloldalon és helyeslés a jobboldal némely részein.)

Keresem tehát azt az érintkezést azon hazafiak között, akik belátják, hogy a közgazdasági téren első követelmény az, hogy némi állandóság teremessék, még pedig azzal (mert csak ez lehet állandó), hogy felállítsák az önálló vámterületet. (Elénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ha úgy folynak tovább a mai viszonyok, mint most és még sem fognak kezdet azok, kik az országunk szegénységét, romlását aggodó szemmel nézik, akkor szomorú napokhoz közeledünk (Igaz! Ugy van! a baloldalon), mert ha az ország ki is bírt mindenféle megrázkódtatást, de kétes, hogy kibírja-e azt, hogy népének nagy része állandóan az éhínséggel küzdökjön. (Igaz! a szélsőbaloldalon.)

Álláspontom ismeretes, és ez az, hogy Magyarország minél előbb fel kell állítani az önálló vámterületet. (Elénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Az én meggyőződésem az, hogy elkerülhetetlenül szükséges, hogy az ország alkosson meg egy önálló magyar általános vámtarifát, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) egy olyan általános vámtarifát, amelynek alapján, ha megszavazza az országgyűlés, a magyar kormány önállóan megkezdhesse az alkudozásokat a külállamokkal, akármilyenek lesznek az osztrák viszonyok. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Mert azt én elfogadni nem vagyok képes, hogy Magyarország ki legyen téve annak, hogy vámháboruba keveredjék az egész világgal, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) azért, mert a csehek és németek nem tudnak megegyezni egymással Ausztriával.

Ugron Gábor: Önálló vámterületet csinálunk!

Kossuth Ferenc: Igen is, ha önálló vámterületet csinálunk, mikor a mi elveinket érvényesíteni bírjuk; én dolgoztam és dolgozom azért annyit, mint bárki más. (Elénk helyeslés a szélsőbalalon.)

Ugron Gábor: Az bekövetkezik magától.

Kossuth Ferenc: Kimondtam, hogy én az önálló vámterület elvétől elállani nem fogok. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) teljesen felesleges tehát mást igyekezni belemagyarázni kijelentéseimbe. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Tökéletesen egyetérték Kossuth Ferenc t. képviselő-társunk azon alaptézisével, hogy a közgazdasági érdekeknek ápolása egyik főfontosságú érdeke az országnak. Szeretném magam is, hogy mielőbb azon helyzetbe jussunk, mely szerint kézzelfoghatólag lehetnének ezen kívánalomnak eleget, mert bizony sokféleképpen kellene támogatólag közreműködnie az államnak, hogy a közgazdaságnak, bármilyen téren, ipari és kereskedelmi egyaránt, segély nyújtassék és annak előbbrevitele előbbre mozdíttassék. Azt hiszem, erre több út vezet.

En azt hiszem, hogy az igen tisztelt képviselő ur éppoly méltányossággal lesz velem szemben, mint én voltam vele szemben. Mikor a megoldásnak általam felhozott módozatával, hogy a külállamokkal tárgyalásokba bocsátkozzunk, elállottam attól, hogy ez most tárgyalassék és kértem, hogy halasztassék el arra az időre, amikor arra szükség lesz. Azt hiszem, hogy az igen tisztelt képviselő ur a maga részéről belenyugodhatik abba, hogy akkor tűzessék ki tárgyalásra indítványom, mikor a kérdés aktuálisabbá válik. (Helyeslés jobbról és a középén.)

Gróf Khuen-Héderváry: Én hozzájárultam ahhoz, hogy az indítvány annak idején tárgyalassék, tehát napirendre kitzessék, csak hogy a sorrendet ma megállapítani nem volna célszerű.

Kossuth Ferenc: Nekem mindegy!
Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Azért mondom, hogy akkor, amikor a kérdés aktuális lesz. (Általános helyeslés.)

Elnök: A házszabályok értelmében az egyes képviselők kezdeményezéséből eredő indítványoknál, miután az indítványt tevő képviselő indítványát megokolta, a Ház mindenek előtt afelett határoz, kívánja-e az indítványt tárgyalni, igen vagy nem; azután még mindig a Ház bölcsességétől függ, hogy ez a tárgyalás mikor történjék. (Helyeslés.) Ezek folytán fölteszem a kérdést, kívánja-e a Ház tárgyalni Kossuth Ferenc képviselő ur indítványát. (Igen!) Azt hiszem, kimondhatom... (Egy hang a szélsőbaloldalon: Nem!) Akkor kérem azokat, akik tárgyalni kívánják, sziveskedjenek felállani. (Megtörténik.) Azt hiszem, kimondhatom, hogy a Ház az indítványt tárgyalni kívánja és hogy a napirendre tűzés idejére nézve a Ház annak idején fog határozni.

A miniszterelnöki program.

Lengyel Zoltán: Először közgazdasági kérdésekkel foglalkozik. Az önálló vámterület híve. Sürgeti az önálló magyar vámtarifát. Azt meg nem engedheti, hogy a közös vámterület két külön vámtarifá segítségével tartassék fenn.

Vázsonyi Vilmos: Az egész egy nevetséges formula. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Lengyel Zoltán: Vagy megvédi a miniszterelnök a magyar érdekeket, vagy pedig akkorát fog esni, mint előtte még senki.

Gabányi Miklós: Azt hittük, referálni fog, mit hozott Bécsből? Miért nem beszél, hallgatni küldték ide?

Vázsonyi Vilmos: Kvisisana miniszterelnök. Automata buffet miniszterelnök.

Lengyel Zoltán: Nyilatkozik arra nézve, miért lépett ki a függetlenségi pártból. Azért, mert tovább küzdő elváratait nem akarta cserben hagyni.

Nagy Mihály: Házi dolog.

Lengyel Zoltán: Ez nyilvánosan történt, ez országos ügy.

Gabányi Miklós: Mi nem dolgozunk suttymban.

Lengyel Zoltán: A miniszterelnök nem nyilatkozott, hogy őszre ad-e majd nemzeti engedményeket.

Kubik Béla: Dehogyan teszi meg.

Lengyel Zoltán: Hát akkor miért hagyták abba a küzdelmet? Hisz akkor felsőbb helyen számba sem vennék az ellenzékét. A magyar nyelvért, a magyar jelvényekért, a magyar hadseregért folytatni fogja a harcot, melyet kell is folytatni. Az ujonclétszám fölemelésének elejtése már is a mi sikerünk volt, hát most nem szabad abbahagyni az ellenség üldözését. Nem adhatunk meg neki mindent előzőleg, csakhogy azután, mielőtt teljes győzelmet ülhettünk, erőszakkal kipusztíthasson. (Tetszés a szélsőbalon.)

Három szempontból bírálja a miniszterelnök programját. A bán «egyelőre» vonta csak vissza a létszámfelemelést, de őszkor ismét be akarja terjeszteni. Nos mit ígér, megajánlja a nemzeti követelményeket azért? Nem. Tehát nem lehet ennek a kormánynak sem békét adni, hisz ez sem hozott semmit. Pedig ezen fordul a dolog, hogy mi lesz a nemzeti követelményekkel?

Olay Lajos: Ez a kérdések kérdése.

Ugron Gábor: Ez a főkérdés.

Lengyel Zoltán: Az már bizonyos, hogy a miniszterelnök sem teljesíti a kívánalmakat. Kibuvásnak tartja, hogy a miniszterelnök elfogadta Kossuth egyik határozati javaslatát.

Olay Lajos: Becsapás volt.

Lengyel Zoltán: Nemzeti követelményeket akar,

hogy teljesen nyugalom legyen az országban. Ha ezeket meghozza a miniszterelnök, ő lesz a legnépszerűbb ember az országban. Öt perc szünetet kér.

Elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után.

Elnök megnyitja az ülést.

Lengyel Zoltán: Követeli a parcellázási kérdés rendezését. Ez is hiányzik a miniszterelnök programjából. A kisbirtok tehermentesítésének a kérdését is oly fontosnak tartja, hogy annak megadása soká nem késhet. Támogatja e téren az érveit a nagyfokú kíváncsorságról, amelyet az úzsora segít elő. Követeli az adóreformot. Beszédje folyamán kifogásolja Tomasic miniszterrel való kinevezését. Ez csak a magyarság ingerlésére történt. Szól az új honvédelmi miniszterrel is. Ha azért jött, hogy a nemzeti óhajokat, a magyarság érdekeit előbbre vigye, kezét nyújt neki, ha pedig ellenkezőjét cselekszi, hevesebben támadják, mint előjött. (Írásai közt keres.)

Elnök: A miniszterelnök kíván nyilatkozni.

Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A programbeszédjére eddig elhangzott nyilatkozatokra akar felelni. (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Programját úgy állította fel, hogy annak célja híven és becsületesen szolgálja az országot. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Kubik Béla: Viharos éljenzés jobbról. (Derűtlenség a szélsőbalon.)

Khuen-Héderváry miniszterelnök. Felel Ivánka Oszkár kérdésére. Arra azt mondja, hogy programbeszédében kijelentette már, hogy az előző kormányra erre vonatkozó nyilatkozatát mindenben fenntartja s magáévá teszi. Oly világos nyilatkozat ez, hogy felesleges róla tovább magyarázni. Hozzá teszi azonban azokat a kívánalmakat, hogy mint az egységes hadsereg (Zajongó ellenmondás a szélsőbaloldalon.) pardon! a közös hadsereg keretében a nemzeti érdekek szempontjából támogathat, támogatni fogja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az 1867-es politikára azt feleli, hogy az nem cél, hanem alap, melyen mozog. Az elmúlt 35 év oly epochája volt a nemzetnek, melyen a nemzet előre s nem hátra megy. Bizonyítja ezt azzal, hogy azóta az államhatalmi rendületlenül áll, míg 67-ben a null fokon állt.

Arra vállalkozott, hogy most teremtse békét, nem pedig arra, hogy örök békét teremtsen.

Polónyinak válaszolja, hogy mindig a kabinetjével szolidaritásban nyilatkozik. (Zaj a szélsőbalon.) A kvóta királyi döntéséről már nyilatkozott, feleslegesnek tartja azt hővebben fejtegetni.

A kiegyezés letárgyalásáról is volt szó a megbeszélések alatt s ő is sürögősen tartja annak végrehajtását. A tisztviselők fizetésrendezéséről szóló s más fontos javaslatot nem ejti el, hanem ezek előtt a legsürgősebb bajokat kell elintézni, mint a kiegyezés, melyről örömmel konstatálja, hogy egyhangú a nézet annak sürgős letárgyalására.

Ami a házszabályrevízió s a házfelosztás vádját illeti, azokra kijelenti, hogy nem aktuálisak, mert első sorban is békés uton akarja és reméli az ügyeket elintézni. A házszabályokat a harci pillanatban inpraktikus volna szigorítani. A házfelosztás pedig a Felső korlátlan joga. (Zajos ellenmondás a szélsőbalon.) Mi szükség van a házfelosztására, ha rendet tudunk csinálni? Reméli, erre nem lesz szükség.

Nessi Pál: A királynak nem egyedüli joga a Házat felosztatni.

Ugron Gábor: A királynak arra nincs korlátlan joga. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Elnök cseppet. Folyton tartó zaj.)

Elnök: Ha az az alkotmányjogi tévedés történt volna, hogy a királynak korlátlan joga van a Házat felosztatni, arra figyelmeztette volna a szót. De a miniszterelnök ily kifejezést nem használt.

Khuen-Héderváry miniszterelnök: Hogy a mostani ügyek után mit tárgyal a Ház, azt majd akkor precizirozza a kormány, ha a mostani ügyek tárgyalásain túl lesznek. Most elsőrendű dolgokról van szó.

Az 1899: XXX. törvényekre tett javaslatáról már előzőleg nyilatkozott. De azt tagadja, hogy az a javaslat Kossuth gondolata volt, azt a megbeszélések alatt a pénzügyminiszter ajánlta Kossuthnak.

Ugron Gábor: Hát a pénzügyminiszter volt a csábító?

Kossuth Ferenc: Nem volt az csábítás, hanem a pénzügyminiszter ily ajánlatot tett, amire én azt jegyeztem meg, hogy azt a pártom elé terjesztem. Különben megjegyzem, hogy vége legyen egyszer már a rágalmazásnak.

Khuen-Héderváry miniszterelnök: Beszédét befejezve, sürgeti az alkotmányos rendet, a parlamentáris tárgyalás nyugodtságát, mert az ország közgazdasági érdekeinek a szempontjából rendet kell csinálni. Módot, eszközt kell nyújtani az ország lakosainak a

megélhetésre, a munkásosztály is várja már az ipar és kereskedelem állapotának jobbra fordulását. Ezek elől elhárítani az akadályokat, a kormánynak első feladata. (Zajos helyeslés és éljenzés a jobboldalon.)

Kossuth Ferenc: Kijelenti személyes kérdésben, hogy az előbbeni közbeszólása alatt a rágalmazás szót nem Ugron Gáborra értette.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét, az ülést fél 3 órakor bezárja.

TÁVIRATOK.

Forrongás a Balkánon.

Köln, július 6. A Köln. Ztg. Pétervárról jelent: Mérvadó orosz helyen a balkáni helyzetet igen komolynak, de csendesnek tartják, mert azt remélik, hogy Törökország, de különösen Bulgária, Ausztria-Magyarország és Oroszország, mint amely államok a többi nagyhatalommal egyetértőleg járnak el, beható jóindulatu tanácsaira hallgatva, a csendet és rendet országaikban fenn fogják tartani. Elismerik Törökország súlyos helyzetét és biztosítanak arról, hogyha Bulgária könnyelműen háborút kezdene, Oroszországnak semminemű támogatására nem tarthatna számot. Ha pedig Bulgária egy eredményes háboru után Macedónia elfoglalására számít, akkor csalódik. Oroszországnak feltett szándéka, hogy a Balkán népek kalandos törekvéseiért fiainak egy csepp vérének nem áldozza fel.

Konstantinápoly, jul. 6. Ideérkezett hírek szerint a bolgár körjegyzők az illető kormányoknál nem talál visszhangra. A porta ugyancsak körjegyzéket akar intézni követségeihez a fenntemeltett körjegyzékekben foglalt állítások megcáfolására. Savov ezredesnek a Vecserna Postában közzétett nyilatkozata, mely Resab effendi trónörökös cselzövényéről szól, már azért is helytelen, mert a trónörökös teljesen elszigetelve, úgy él, mintha fogoly volna, aki sem a bel-, sem a külügyekről nincs informálva.

Loubet elnök Angliában.

Páris, július 6. Loubet elnök ma reggel Delcassé külügyminiszter kíséretében Boulognebe utazott, ahonnan hajón Angliába utazik. A pályaudvaron levő nagyszámu közönség ismételten éltette az elnököt és a köztársaságot.

NAPIHIREK.

A pápa haldoklik.

Budapest, július 6.

Az egész keresztény világ aggódo részvétellel fordul Róma felé. A keresztény egyház fejedelem, XIII. Leó pápa, halálos ágyán fekszik. A Szentatya — mint az utolsó táviratok jelentik — felvette a halotti szentségeket, tegnap este 9 órakor magához vette az urvacsorát, miközben alig hallható hangon mondotta: Mea culpa. Bámulatos az a nagy lelkierő, melylyel a Szentatya az utolsó pillanatban rendelkezik, rendkívül gyöngesége dacára is, a nap egy részét még ágyon kívül töltötte s megtette intézkedéseit. A pápa rosszullete szombaton kezdődött, amikor többször ájulási rohama voltak, azóta állapota rosszabbra fordult. Betegségéről különben a következő távirati értesüléseket vettük Rómából:

Róma, jul. 5.

(A Stefani-ügynökség jelentése.) Az éj folyamán Centra első és De Castro második komornyik virrasztottak a pápa ágyánál. A Tribuna szerint Laponi az éj folyamán stimuláns szereket adott be a pápának, mert szivgyengeség állott be. Laponi kijelentette, hogy a pápa az éjszakát elég jól töltötte, de állapota, gyengeségére való tekintettel, elég komoly. A vatikáni gyógyszerár állandóan nyitva van és oxigént tartanak készen. A kardinális vikárius elrendelte, hogy az összes templomokban imákat mondjanak pro pontifice infirmo és tételessék ki a szentség, ami a pápa súlyos megbetegedését jelenti. A camerlengo bitoros eddig még nem ment a Vatikánba.

Róma, július 5.

(A Stefani-ügynökség jelentése.) A pápa parancsot adott, hogy péntek reggel 8 órakor kocsii álljon ren-

delkezésre a kertekben való sétakocsizásra. Miután azonban 6 Szentsége az éjjel nem aludt, már háromnegyed 8 órakor lement a kertbe és miután a kocsi nem találta, sétálni indult botjára támaszkodva. Azt hiszik, hogy ez alkalommal kiizzadt. Visszatérve termébe, panaszkodni kezdett a pápa, hogy nem jól érzi magát. Délután érkezett meg Lapponi. Tegnap reggelre is kerti sétakocsizás volt kitűzve, de a pápa nem ment le. Ezután terjedt el a hír a pápa megbetegedéséről.

Róma, jul. 5.

A 8 óra 40 perckor megjelent orvosi jelentés a pápa egészségi állapotáról a következőt mondja: A pápa reggel óta kissé gyengült. A tüdő kóros állapota változatlan. Lélegzése lehetőleg gyorsított, kissé gyengült, de nem rendetlen. Hőfoka a normális alatt álló. A beteg teljesen eszméletlen van. Aláírva: Lapponi, Mazzoni.

Róma, jul. 5.

A Popolo Romano azt jelenti, hogy a pápa állapotában 5 óra körül beállt könnyű javulás után ismét erőbeli gyöngülés következett. A jelen pillanatban nem lehet prognoszt felállítani.

Róma, július 5.

A Stefani-ügnökség jelenti: A halotti szentségek már jelentett feladására msgr. Piferri ünnepies menetben vonult a pápához, melyben a vatikáni méltóságok és a biborosok égő viaszgyertyákat vittek. A szent Pál-kápolnából indultak ki és a Sala Ducale és a loggiákra át vonultak a pápa betegágyához. A pápa, aki maga óhajtott a halotti szentség felvételét, azt megindultan és buzgón vette fel. Ezután engesztelő imádság következett. A jelenlevők közül többen sirtak. Délután 4 órakor a Szentatya msgr. Mazzolininak hosszú levelet mondott tollba.

Róma, július 5.

(Stefani-ügnökség.) Este 9 órakor a pápa ünnepiesen felvette az urvacserát. Igen tisztán hallották, amidőn a pápa érthető, de nagyon gyöngye hangon mondotta: Mea culpa. A biborosok ezután sorban eléptek a pápa előtt és kezét csókolták neki. A biborosok egyike a pápához fordulva azt mondta: Imáink meg fognak menteni Szent Atya.

— (Időjárás.) Nyugatról Dánia fölé került a depresszió. Minek következtében a középnyomás sulyos nyomás kelet felé nyomult. Délnyugaton is emelkedett a barométer. Európában az idő borusra fordult. Jelentékeny esők különösen az Alpeseken voltak. A hőmérséklet változatlan. Hazánkban a hőmérséklet még igen magas. A felhőzet nyugatról növekedőben van. Tegnap is előfordultak itt-ott zivatarok, meg záporosók.

Jóslat:

Meleg idő várható, nyugat felől esővel, illetve zivattal.

Hőmérséklet: d. u. 2 órakor 29.2 C. fok.

— (Üdvari és személyi hírek.) Kisjenőről jelentik: József főherceg kíséretével együtt tegnap este Budapestre utazott. — Márkus József főpolgármester hat heti szabadságára elutazott a fővárosból. Távolléto idején, a sürgősebb ügyeket Halmos János polgármester intézi el.

— (József főherceg és az aratók.) Egy régi magyar szokás kedves meglepetésében volt része József főhercegnek. A főherceg, aki több napon át aradmegyei birtokán időzött, a napokban Horgostóra és Reketyésre rándult, ahol az aratósi munkálatok már javában folytak. Az egyik buzatáblán történt a kedves epizód. Meggyökeresült hagyománya a magyar aratóknak, hogy «megkötő» az urát, amint először megjelenik a munkánál. A kisjenőiek is megragadták az alkalmat, hogy fenséges uruk iránti tiszteletüknek és szeretetüknek e téren is kifejezést adhassanak s amint megjelent közöttük, két ifjú szép leány nyomban elébe járult s a már készen tartott buzavirágokkal ékített fonott kötelet a karjára illesztették. József főherceg, akinek bizonyára számtalanszor volt már része az ilyesmiben, szemmeláthatólag igen jól mulatott a jelenet alatt, a leányokat gazdagon megjutalmazta. Azután mosolyogva fordult kíséretéhez.

— Igazán nagyon kedves volt, ezt a koszorút pedig elteszem emlékül.

— (Pofozkodás a képviselőházban.) A politikában uralkodó elkeseredett hangulat, úgy látszik, a hírlapírók táborában is bomlást idézett elő. A képviselőház mai ülésének végén ugyanis a hírlapírói karzaton jelen volt két napilap szerkesztője különbözőt össze, aminek tettelegesség volt a vége. Dr. Pályi Ede, a «Magyar Szó» és Fenyő Sándor, az «Egyetértés» felelős szerkesztői szótá váltásba elegyedtek egymással és tettelegességgel adtak kifejezést nézeteltérésüknek. A kínos eset azonnal tudomására jutott gróf Apponyi Albertnek, a Ház elnökének, aki rögtön az eset bejelentése után elrendelte a vizsgálatot és számos szemtanút hallgatott ki, akik az ügyben felvilágosítást nyújthattak.

— (Egy ezredes felesége életveszélyben.) Könynyen végzetessé válható baleset érte tegnap Sorsich Béla ezredes, a honvéhadapród iskola parancsnokának nejét. Sorsichné kocsin épp bucsulátogatásokat tett, mikor is a lovak közvetlenül a Hungária-kávélház sarkán megugrottak. A bakon ülő Krisztián Géza kocsis erre oly erővel rántotta vissza a gyeploket, hogy az egyik ló megboltlott, amelytől a másik még jobban megvadult. A Schreiber-féle fakereskedés előtt a száguldó lovak felfordították a hintót. Sorsichné azonban oly szerencsésen bukott ki a kocsi-ból, hogy a nagyfoku ijedtségen kívül semmi baja nem történt. Bérkocsit fogadott nyomban és tovább tette bucsulátogatásait. A kocsinak sem esett semmi különösebb baja egy-két horzsoláson kívül. A kocsit azonban teljesen elpusztult. Az eltört rud az egyik lovat ugy megsebezte, hogy sérüléseibe belepusztult. Sorsich ezredes neve közismeretű a pécsi hirhedi katonai iskolai botrányból.

— (Kapisztrán János teteme.) Nagyszöllősről táviratozzák: Dr. Volenszky Kálmán ügyvéd Kazkó-várromon levő szőlőjében ásás közben egy XV. századbeli koporsóra akadtak, amelyet felnyitva, a XV. századbeli ferenczrendiek öltönyt viselő csontváza akadtak. Itt azt hiszik, hogy a csontváz a XVI. század óta Nagyszöllős környékén keresett szentté avatott hős Kapisztrán János ferenczrendi szerzetesé. Az ügyet táviratilag bejelentették a budapesti régészeti egyesületnek.

— (Elítélt kivándorlási ügnökök.) Alig mulik nap, hogy a rendőrségnek ne volna dolga a kivándorlási ügnökökkel, kik a tapasztalatlan népet hazug ígéretekkel csábítják a tengerentútra. Az ügnököknek az 1881. évi kivándorlási törvény szerint a jegyek megszerzésén és kiszolgáltatásán kívül nem volna szabad a kivándorlók semmiféle ügyében eljárni, természetesen, hogy manipulációikkal éppen ezt a tiltó rendelkezést lépik át sűrűn. A napokban Fiumében Kruszics Ferenc, egyik helybeli kivándorlási ügnök tulajdonosa megbizta Cuculics Henrik ügnököt, hogy a jelentkezett kivándorlókat kísérje a rendőrséghez és onnét a vasutállomásra. Tegnapelőtt délután a rendőrség emiatt Kruszicsot tíz napi elzárásra és 200 korona pénzbírságra, míg Cuculics ügnököt öt napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra ítélte. Cuculics az ítélet kihirdetésekor a följelentő rendőrré sértő nyilatkozatot tett, miért külön 25 korona bírságra ítélték.

— (A horvát honvédség főparancsnoka — nyugalomban.) Csanics altábornagy, a horvát honvédség főparancsnoka — mint Zágrábból jelentik — nyugalomba vonult. A feltűnést keltő hírrel a horvátországi zavargásoknak valószínűleg újabb fejzete kezdődik. Csanics horvát születésű, aki mindig veszedelmesen rokonszenvezett az ellenzékkel és a zavargások alkalmával olyan magatartást tanúsított, hogy valósággal felbátorította a zavargó elemeket.

— (Véres összeütközés.) A képviselőház folyosóján beszéltek, hogy Bácsopolyán véres összeütközésre került a sor a szocialisták és báró Vojnics pártja között, úgy, hogy a csendőrség kénytelen volt fegyverét használni és állítólag többen meghaltak, míg számosan megsebesültek. Tudósítónk, aki pénteken Bácsopolyán időzött, a függetlenségi párt kiküldött tagjának eképpen referált: Bácsopolya 719 választója között, tekintve báró Vojnics nagy népszerűségét, 700 választó Vojnics-párti, úgy, hogy a függetlenségi párt még jelöltet sem állított,

azonban a szocialisták, akik a verbászi kerület 3600 választója között legfeljebb 40 szavazattal rendelkezik, Grossmann jelöltségét fentartotta és tegnap báró Vojnics programbeszédé alatt oly fenyegető magatartást tanúsított, hogy dacára a többszöri felszólításnak, a csendőrség csakis karhatalommal volt képes a fanatizált tömeg garázdálkodásának véget vetni.

— (Távirat a világ körül.) New-Yorkban tegnap nyitották meg az új amerikai táviró kábelvonalat, mely a Csendes-óceánon által összeköti az Egyesült-Államokat Honolulu és Guamon át a Filippákkal. Mackay a kábelársulat elnöke, ki Roosevelt elnökkel Oysterbaiban (New-York állam) tartózkodik, táviratot menesztett a világ körül az elnök címére, akihez ez 10 perc múlva érkezett.

— (Cserebogár Jóska gyilkosai.) Élénk emlékezetben van még ma is az a borzalmas gyilkosság, amelylyel Kohlmann István pásztori lakos, a felesége és Gottlieb Lajos elpusztította Papes Jánost, más néven: Cserebogár Jóska. Kohlmann Istvánt és feleségét kötél általi halálra ítélte az egri esküdtbíróóság, melyet a kegyelem életfogytig tartó fogságra változtatott; Gottlieb Lajost mint tettestársat tizenöt évre. Utóbbi azonban a nagyenyedi cellában tavaly felakasztotta magát. Most a másik főbűnösről érkezik hír. A márianosztrai rabkórházban meghalt Kohlmann Istváné, akin már a tárgyalás alatt előrehaladott tuberkulotikus tüneteket konstataáltak az orvosok. Most végre bevégezte életét, hogy sötét tetteről a legmagasabb trón előtt beszámoljon.

— (Tüntetések Raguzában.) Raguzában, mint onnan jelentik e napokban, Csingrija városi előjáró nevenapjának megünneplése újabb alkalmat adott az ottani horvátoknak a magyarság elleni gyűlöletüknek kifejezésére. Mintegy ezer főnyi tömeg, horvátok és szerbek, a városi zenekartól kísérvé az előjáró lakása elé vonult, ahol gyalázó, gunyolódó szitkozódásokban tört ki a magyarok és a kormány pártján levő vezérférfiak ellen. Ezek a kiáltások halatszottak: — Vesszen Khuen! Vesszen Kovacevics! Vesszenek a magyarok! Majd az ünnepeltet éltették: — Eljen Csingrija! Eljen a horvát nemzeti jogok védője! A tömeg több horvát dalt együtt énekelt a zenekarral és aztán tüntető menetben bejárta a várost. Utcabósszat egyre hangzottak az ordítózások: — Eljen Horvátország! Eljen I. Péter! Vesszen Khuen! Vesszen Pejacevics! Üdv Starcevicnak! Le a magyaroknak! Azután a szerb klub elé vonultak, ahol énekeltek s a horvát-szerb barátság mellett tüntettek és az új szerb királyt éltették. A tüntetők közül, minthogy a tüntetés a hatóság asszisztenciájával folyt le, senkit sem tartóztattak le.

— (Betörés.) Hétfőre virradóra nagyobb betörés történt a fővárosban. A betörők báró Edelsheim Gyulay Miklósnak Tárnok-utca 3—5. számú lakását fosztották ki. A lakásnak Albrecht-ut felőli részén az ablakon át másztak a lakásba, ahol feltörték a szekrényeket s felforgatták a szoba bútorait. A betörőket azonban valami megzavarhatta, mert a szekrényekből kiszedett holmik egy részét otthagyták; az egyik betörő pedig a lábbelijét is a lakásban felejtette. Hogy mennyit érő holmit vittek el a betörők, nem lehetett megállapítani, mert a báró nincs itthon. A betörők által elvitt holmik között van huszonöt darab libériára való ezüst gomb címerrel és koronával, továbbá több ezüst toalett asztali dísz tárgy, egy hamutárca, amelyen VII. Edvárd király arcképével ellátott pénz van. A rendőrség nyomozza a betörőket.

— (Elkobzott Tolstoj-könyv.) Lipcséből feltűnést keltő dologról vettünk hírt. Az ügyesség rendezetere elkobzották Tolstoj Leó gróf legújabb művének, a «Ne öl» című munka összes példányait, amely egy lipcsei kiadónál jelent meg. Az elkobzás azért történt, mert a könyv sérti a német császár személyét.

— (Kirándulás a Tátrába.) Julius 11-én, szombaton ismét társaskirándulás indul a Tátrába, ahol most már a nyári idő beálltával mozgalmos élet hullámszik. A kirándulók Csorba állomásról a Csorbatóhoz fogaskerekű vasutal mennek, innét Tátrafüredre, Tátra-Lomnicra, Barlangligetre és Szepes-Bélára vezető páratlan szép utat kocsin teszik meg. Szepes-

Ófalui a vadregényes Magura-hegységen át automobil közlekedés lesz. Innét indul a Dunajec hegyi folyón Szcamica lengyel fürdőbe a tutaj-kirándulás, amely talán az egész világon a legérdekesebb turisztikai nevezetesség. A menettérti jegy ára a gyorsvonat II-ik osztályában három napi teljes ellátással és az összes költségekkel együtt 80 korona. E kirándulásról az Államvasutak Menetjegyirodája (Vigadó-tér 1.) küld részletes, illusztrált leírást.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A Kossuth-mauzoleum.** A Kossuth-mauzoleum építésére kiküldött bizottság tudvalevőleg végrehajtó-bizottságot küldött ki az építés előmunkálatának a végzésére. A végrehajtó-bizottság Heuffel Adolf középítési igazgató elnöklésével ülést tartott. A bizottság több munkának az árlejtési feltételeit állapította meg s úgy intézkedett, hogy a mauzoleum külső munkáival 1904 november elsejéig elkészüljenek. A mauzoleum építését azonban nem fejezhetik be 1905 november elsejéig, mert a freskókat mozaikba rakják. A mauzoleum így csak 1906 májusban lesz kész. A bizottság elhatározta, hogy kizárólag hazai anyagot használ fel.

* **Éjjeli menedékhely.** Gorkij Maxim világhírűvé lett darabját, melyet a berlini színészek itteni vendégszereplésük alkalmával a Magyar Színházban mutattak be, a budai szinkör ambiciózus direktora, Krecsányi Ignác is színre hozta. Szombat este volt a darab bemutatója, mely akkora közönséget vonzott át Budára, hogy akármelyik kőszínház is megirigyelhetné volna — szezon derekán.

NYILTTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyeleumi orvostudornak (Hemopata) rendelő intézete van **Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt.** Rendelés naponta 9—12-ig és 8—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest, V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Valasek képviselő igazgatása.** Megirtuk annak idején, hogy **Valasek** János országgyűlési képviselőt a nyitrai törvényszék nemzetiségi igazgatás miatt három havi fogházra és 3000 korona pénzbüntetésre ítélte. Tegnap tárgyalta a pozsonyi kir. ítélőtábla Valaseknek a nyitrai törvényszék ítélete ellen benyújtott felelkezését. A befejezett tárgyalás után a tábla Valasek János büntetését **egy évi államfogházra** emelte fel, míg a pénzbüntetést 1000 koronára szállította le. Valasek a királyi tábla előtt is tagadta, hogy igazolt volna; védekezése azonban a fennforgó bizonyítékok ellenében figyelembe nem jöhetett. A tót lapok igen óvatosan közlik a pozsonyi királyi táblának lesújtó ítéletét.

— **Böhm Adolf a bírái előtt.** Az aradi Ipar és Népbank sikkasztó igazgatója **Böhm Adolf** bűnügyében, e hó 25-én ül össze az aradi törvényszék szüneti vádtanácsa, melynek valószínűleg **dr. Fábian Lajos** ítélőtáblai bíró lesz az elnöke. A volt vezér-

igazgató egyébként nagyon csendes és magabizárkózott. Az előkelő társaságok szerepívő embere lemondással viseli sorsát. Legalább ő mindig azt emlegeti s egykedvűséggel várja, hogy hány esztendőre küldi az igazságszolgáltatás a fegyházba, a gyilkosokkal s notorius betörőkkel egy társaságba. Böhm, ha büntetését kitöltötte, abban reménykedik, hogy pénzügyi szakismereteit és üzleti érzékét akár alantass állásban is, majd értékesíti, hogy családjáról gondoskodhassék.

KÖZGAZDASÁG.

Adat a székelyföld telekkönyvi rendezésének indokaihoz. Hogy azok között az égető közgazdasági kérdések között, melyeknek megoldásához a maroknyi, de nemzeti erőt képviselő székelységnek létérdeke fűződik, elsőrendű az odaváló birtokviszonyok telekkönyvi rendezése is, ma már köztudatban álló dolog s agítálnak is ez irányban eléggé azok, akik a székely érdekek szószólóiként szerepelnek. Hogy mekkora okuk van erre s hogy érveiknek mekkora nyomatókat adhatnak, annak bizonyosságul álljok itt ez a pár — de annál fontosabb — adat is. Az ország határterületén 21 vármegyében kezdődött meg és fejeződött be részben és egészben immár az ingatlanok telekkönyvi rendezése. Dacára annak, hogy a székely kizárólag a földjére van utalva, mert ott se gyári, se kisipar nincs, nem szólva a háziról, ami egyéni érdeme, a sor a Székelyföldre még se került. Pedig sehol sem siralmasabbak a telekkönyvi állapotok, mint ott. Már azért sem, mert a székely szaporodó faj lévén s birtoka már e réven is százfélé darabolódván, a sokszoros parcellázás következtében az egyes határvonalak szabatos megjelölése sok helyütt lehetetlenné vált, a tulajdonjog tehát vitás lett és sok összekoccanásra nyújt alkalmat. A vélt és valódi jus kereséséből egyenlenség, perpatvar és pereskedés származik, ami nemcsak az egyéni tulajdonosoknak válik kárára, de megsínyli azt a közérdek is. Mivel adott a székely okot arra, hogy itt is mellőztetés érje? Kell-e hánytorgatni, hogy a székely is érdemel annyit, mint e honnak pánszláv érzelmi polgárai, akik között pedig igen sok helyen befejeződött már az egész munkálat? Közöny és részvétlenségre vallana tehát, ha a székelyföld telekkönyvi állapotának rendezése még tovább is, napról-napra, mind csak halogatódna. A fennemlített 21 vármegye területén 1565 azoknak a községeknek a száma, amelyekben a birtokállapotot rendezték, jelenleg 190-ben dolgoznak a legújabb adatok szerint, mért ne kezdődhetnek meg hát ez a munkálat immár a székely földön is? A vasutakra várhatnak úgy is eleget még!

Milyen lesz a termés? A földmivélsügyi miniszter most adta ki jelentését a vetések állásáról. A jelentésből megtudjuk, hogy ha csak valami országos csapás nem jön közbe az országban, **közép és jó közép** termésre lehet számítani. A hivatalos jelentés a következő:

Az **őszi buza**, bár fejlődése kissé megkésett, az Alföld nagyobb részében zsendül, érik, sőt itt-ott már aratását is megkezdték, mindazáltal az aratás földénye a következő napokra fog esni, amikor is teljes bizonyossággal ki fog majd tűnni, hogy hol és minő mértékben szenvedett a buza széme a rozsdá és üszög s egyéb káros tényezők fellépése miatt. Ez idő szerint az az általános vélemény, hogy úgy az őszi, mint a tavaszi szalma-termés a rendesnél kevesebb, de mert a kalászkok még az egészen alacsony szárazokon is eléggé nagyok és teltek, a szemfejlődés pedig ritka helyen és részben csak a dönt vetésekben nem kielégítő, ez okból a magtermés minőség tekintetében jobbra kielégítőnek, sőt jónak ígérkezik. Torzsgomba károsodás van az idén is, úgy hasonlóképpen téregokozta rágás is, de inkább csak szórványosan és jóformán sehol sem olyan nagy mértékben, hogy a veszteség az átlagot lényegesen csökkentené. Így tehát az ez ideig buzatermés valószínű eredménye országos átlagban egy rendes közép-termésnek fog megfelelni, sőt azt egyes vidékeken talán valamivel felül is fogja mulni.

Az **őszi rozs és kétszeres** termények aratásához már nagyon sok helyen és különösen a homokos részeken hozzáfogtak. — A terméskilátások — amint ez már több ízben jelezve is volt — a számtalan helyen észlelhető hiányos csorba és ablakos kalász képződése és a vetéseknek na-

gyobbára ritka állása miatt, többnyire csak közepes. A rozskok közül is sok vetés megdőlt, sőt néhol ez is, mint a buza összekuszálódott a záporok és viharoktól, mindazáltal a szemképződés éppen azon oknál fogva, mert a kánikulai hőség mindaddig a vetéseket megkímélte, nagy általánosságban kielégítő és jó. A rozs többnyire szép nagyszemű és súlyos lesz, ami által némileg pótolja a kisebb termést.

Az **őszi árpa** aratásával már sok helyen előrehaladtak, sőt néhol befejeződtek ezek a munkálatok. A termés nagyobbára úgy mennyiségileg, valamint minőségileg is kielégítő annak ellenére, hogy néhol az üszög az idén sem kímélte meg a vetéseket.

A **tavaszi árpa** kedvező időjárás hatása alatt az utóbbi időben szépen javult s most már állandó érlelő meleg időjárást kíván, hogy a hozzáfűzött reményeknek teljesen megfelelhessen. A tavaszi árpa kalásza többnyire szép nagy és mert duzzadt, nagyszemű és súlyos, valószínűleg kiváló minőségűt fog nyújtani. Mennyiségileg a terméskilátások általában szintén közepesek.

A **szőlő** kedvezően fejlődik, de több helyütt a virágzás közben előfordult esőzés a terméskilátást apasztotta.

Gyümölcs. A korai gyümölcsöknek csak helyenkint kielégítő, de jobbra inkább gyenge termése részben piacra került. A késői gyümölcsök kedvezőbbnek mutatkozó termésállítását a szeles idő és fergesedés okozta hullás apasztotta.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 20.000 métermázsa szilárdan tartott áron.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 100 mm. 82.5 k. 7.85 korona, 100 mm. 81.5 k. 7.85 korona, 200 mm. 81.5 k. 7.85 korona, 100 mm. 81.5 k. 7.82.4 korona, 100 mm. 81.5 k. 7.82.4 korona, 100 mm. 81 k. 7.82.4 korona, 100 mm. 80.5 k. 7.82.4 korona, 600 mm. 81.5 k. 7.82.4 korona, 100 mm. 81 k. 7.87.4 korona, 1200 mm. 81 k. 7.85 korona, 300 mm. 81 k. 7.85 korona, 100 mm. 81 k. 7.80 korona, 200 mm. 80.5 k. 7.75 korona, 200 mm. 81 k. 7.75 korona, 100 mm. 80.5 k. 7.60 korona, 100 mm. 80 k. 7.80 korona, 100 mm. 79 k. 7.70 korona, 50 mm. 78 k. 7.70 korona, 50 mm. 80 k. 7.70 korona.

Hódmezővásárhelyi: 5800 mm. 80 k. 7.80 korona.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 79.5 k. 7.55 korona, 400 mm. 79.5 k. 7.55 korona, 100 mm. 78.5 k. 7.70 korona, 200 mm. 77.2 k. 7.55 korona, 2400 mm. 76.4 k. 7.37.5 korona.

Szanádi: 900 mm. 79 k. 7.70 korona, 900 mm. 77 k. 7.70 korona.

Zentai: 1400 mm. 76 k. 7.62.5 korona.

Bánsági: 2300 mm. 77.3 k. 7.80 korona.

Pancsovai: 500 mm. 77 k. 7.80 korona.

Zimonyi: 1500 mm. 76 k. 6.22 korona.

Rozs: 400 mm. 6.05 korona, 120 mm. 6.00 korona.

Árpa. 120 mm. 5.65 korona.

Zab: 120 mm. 5.70 korona, 250 mm. 5.55 korona.

Tengeri: 200 mm. 6.35 korona.

Érték-tőzsde.

Lanyha megnyitás után kedvező aratási hírek és magasabb bécsi jelentések alapján az irányzat megszilárdult s délben főleg a Magyar általános hitelbank részvényei kerültek magasabb áron forgalomba.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Oszták hitel	666.75	661.25	661.—	—
Magyar hitel	732.—	732.25	732.25	—
4% koronajáradék	99.40	99.40	99.40	—
Leszámitolóbank	450.—	450.—	450.—	—
Jelzálogbank részv.	520.—	520.—	520.—	—
Rimamurányi	466.50	466.50	466.50	—
Allamvasut	669.75	670.50	669.75	—
Városi villamos	300.50	300.50	—	—
Budapesti Közuti	610.—	610.—	610.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Oszták hitelrészvény	662.—	—	—	—
Magyar hitelrészv.	733.50	—	—	—
4% koronajáradék	99.40	—	—	—
Leszámitolóbank	450.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	520.—	—	—	—
Rimamurányi	466.50	—	—	—
Allamvasut	670.—	—	—	—
Városi villamos	300.50	—	—	—
Budapesti Közuti	610.50	—	—	—

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Sajátkészítményű férfiruha-áruház

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. szám (az Udvari-kávéház mellett).

Előre haladt idény miatt leszállított árak.

A szabott ár minden darabon látható. A szabott ár minden darabon látható. Dus választék fiu- és gyermekruhákban, piquet- és szövetmellényekben.

Kívánatra mintákat bérmentve küldök.

102

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1903. július hó 7-én.

Fővárosi nyári színház.

Éjjeli menedékhely.

Jelenetek 4 felvonásban. Irta Maxim Gorkij. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő

A ruggyantaggyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrássy-ut 2. Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre árjegyzék ingyen.

ŐS-BUDAVÁRA

Nyitva délután 6-tól reggeli 4 óráig.

Ma, hétfőn július 6-án.

A nagy variéte-szinpadon

BARRISON LONA

és a többi nagyszabású attrakció. Bud. Snyder, a Leopold-csoport, Walu Valborg, Miss Ravensberg, The Saphos stb. FOLIES COMIQUES új magyar bohózat. Egy ós-budavári új követkzményei és Steinhardt. A bosnyák-vezred zenekarának sőtahangversenye. Belépődíj 60 fillér. Kedvezményes jegyek 40 fillér ráfizetéssel érvényesek.

90 kr.

Minden órajavítás arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban Schiller Izsó IV., Királyi Pál-utca 12. sz.

Alapítattott 1860.

Alapítattott 1860.

FRIEDMANN ezelőtt PERL LAJOS ágyneműkészítő KAROLY Budapest, VI., Vörösmarty-utca 43. Andrássy-ut sarok.

Elvállal mindennemű paplanokat, matracot, rugany-matracot és szalmazsákokat, ablakpárnát, rolettákat és minden e szakmába vágó munkákat, ugyszintén szálloda és kórház berendezéseket. 74

Rendelés esetén levelező-lap utján tessék értesíteni.

Magyar üvegbiztosító-társaság

Budapest, Váci-körút 31. sz.

biztosít tűzör-üvegtáblákat portálókban, üvegtételeket egész építményeknél, a legolcsóbb díjak és a legpontosabb leszámítás mellett. Több évre szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvállal szállítási biztosításokat is. Egyes ügynökök kerestetnek. 1540

Sorsjegyek,

melyek máshol el vannak zálogosítva, saját pénzemmel váltom ki és azokra sokkal magasabb kölcsönt adok olcsó kamattal. — A kölcsönösszeg tetszés szerinti részletben törleszthető.

FLEISSIG SÁNDOR

BANKHÁZ, Budapest, Erzsébet-körút 2.



SCHMIDT M.

szilgyártó, nyerges és bőröndös Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25. Kocsizó- és lovagló-szerszámok. 97 Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

Magyar kir. államvasutak.

94.509/903. szám.

Hirdetmény.

Az utipodgyásznak elszállítása a lakásról és feladása a vasuton a központi menetjegyiroda által. A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a Budapesti vidékre és a külföldre utazó közönség kényelmére a központi menetjegyiroda (Budapest, IV., Vigadóter 1.) a vasuton feladandó utipodgyászt az előszóval, irásban vagy telefon utján történt bejelentésre a székesfőváros IV.—IX. kerületeiben fekvő lakásokon átveszi és azt az alábbi szállítási díjak beszedése mellett saját hivatalos helyiségében vasuti podgyásként felveszi, az illető budapesti pályaudvarra kiszállítja s a kívánt vonathoz átadja.

A fizetendő szállítási díjak a következők: Darabonként 25 kg. összsúlyig 76 fillér; minden további 10 kg. után 6 fillér, szállítmányonként legcsekélyebb illeték 1 korona.

A bejelentésnek a központi menetjegyirodában a szándékolt utazás előtti napon kell történnie, mire az elszállítandó podgyász:

a reggeli vonatokhoz előző este, a déli vonatokhoz aznap reggel, az esti vonatokhoz aznap délután fog a bejelentő lakásán átvétetni.

Az átvett podgyászra vonatkozó hivatalos feladólevény, valamint a szükséges vasuti menetjegy a fentemlített menetjegyirodában kiszolgáltatják, vagy kívánatra 40 fillér díjért a lakásra is küldetik.

Budapest, 1903 június hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

4 pár cipő csak 2 fnt 50 kr.

Nagy mennyiségű áru vétele folytán mesés olcsó áron adunk 1 pár férfi és 1 pár női barna, fűzős cipőt erősen szögelt tappal, a legújabb minta szerint; továbbá 1 pár férfi és 1 pár női könnyű és elegáns divatcipőt zsinórral.

A 4 pár összesen 2 fnt 50 kr. Rendelésnél elegendő a hosszúság megadása. Utánvétellel küldi

Jungwirth

cipőkivitteli üzlete KRAKKÓ I. Postafőkö 29.

Meg nem felelő árut kicserélek vagy a pénzt hiány nélkül visszaküldöm. 129



ZISKA J. utóda

Rostély György

mérleggyáros iroda és raktár Budapest, Eötvös-u. 51.

Ajánlja a legmegbízhatóbb gabnamínőségű, tiz és százados marhamérleget. A budapesti értéktőzsde szállítója. Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Magy. kir. államvasutak.

98.246—C/II. sz.

Hirdetmény.

Alsósziléziai-osztr.-magy. közszénforgalom.

A fenti forgalmi kivételes díjszabás (függelék) 19. oldalán folyó é. szeptember hó 1-én a bosznia-hercegovinai államvasutak Varsó állomására fennálló csomóponti díjtétel 253 fillérről 269 fillérré felemeltetik.

A m. kir. állam. igazgatóság, a részben vasutak nevében is. (Utánnomás nem díjazatik.)

Uj gyógymód! * Uj gyógymód!

Betegeknek legjobban ajánlhatjuk

Dr. MITZGER hírneves intézetét

Budapest, VI., Teréz-körút 44., I. em.

Egyedüli intézet, hol a legelhanyagoltabb betegségek, bőr-, ideg-, vér-, ideggyengeségi, csuzos, reumatikus és belső kronikus betegségek a

Kataphorese

csodás új gyógymód által oly lelkiismeretes alaposággal és tökéletes biztonsággal gyógykezelteinek, hogy a tiszteletdíj teljes gyógyulás után is fizethető. Ezen áldásos gyógymódot, hogy szegényebb sorsuak is igénybe vehessék, a kik kétszeresen vannak egészségükre szorulva, az intézet naponként 8—9-ig d. e. teljesen ingyen rendel. Ünne- és vasárnap d. e. 8—12, d. u. 2—4-ig. Levelekre díjtalanul válaszoltatik.

Eddig nem létezett, páratlan a maga nemében a

REKORD

műintézet szövetkezet, mely hazai szegénysorsu akadémia-művészekből alakult és céljuk a nagyközönségnek alkalmat nyújtani igazán művészi munkák olcsó beszerzésére, vállalkozók és ügynökök kizárásával. Kérjük a n. é. közönség b. pártfogását, mert ez által alkalmat nyújt, az elnyomott művészeknek pályájuk folytatására. Jó munkáért mindenkor keszességet vállalunk bármely rossz fénykép után.

Árak minden utánfizetés nélkül.

Színes képek:

Életnagyságu krétarajzok v. nagytások papírkérettel együtt ... 3 K.
Életnagyságu pasztellfestmény papírkérettel együtt ... 6 "
Életnagyságu olajfestmény ... 10 "

Vidékre utánvétellel minden kép után 1 korona csomagolási díj fizetendő.

Müterem: Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Rendkívül érdekes dráma

A LELKIISMERET

irta

Paul Anthelme.

Diszes kiadás 10 képpel igen finom papiroson.

Ára 2 korona. Ara 2 korona.

= A „Magyarság“ olvasóinak 25% kedvezmény. =

A dráma főhőse egy falusi plébános, ki a gyónási titok áldozata.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kéredezéseknek ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 40 fillér küldendő.

Nyári üdülés

céljából 3-4 fű teljes el látásra elfogadtatik jutányos fizetés mellett. — Némegy Imre postamester-nél, Domony (Pestmegye).

Gyakornok,

adóhivatalhoz 800 korona segélydíjjal felvétetik. — Határidő: jul. 15. Cim a kiadóhivatalban. 1916

Művészies munka!

KLEIN ADOLF
férfi-szabó üzletében

Budapest, VI., Deseffy-u. 23.
„Munkácsi”-hoz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 frttól feljebb gyapjuszövet maradékból. Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. Kivánatra mintákat küldök. Akadémiai szabászat szerint. Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grünbaum cs. és kir. udv. szabóknál szereztem.

Eladó

egy jó karban levő fűkaszáló gyűjtővel. Fazekas Jánosnál, Kovászna.

WEISZ JÓNÁS

órá- és ókszer-üzlet
Budapest, VI., Váci-körút 53.

Olesó jó és pontos kiszolgálás. Három évi jótállás. Nagy választék inga-, zseb- és fali-órákban. Javítások házból és házhoz szállítanak.

DREZSMANN KÁROLY

BUDAPEST

borotva homorú-köszörűde villanyerővel. — Különleges-égi üzlet borbély- és fodrászati-cikkekből. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló könyvelő, Erzsébet-körút 58, kiképez felnőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtíthatják el a könyvvitelt.

Utmester

évi 800 kor. fizetéssel, 100 kor. lakbérrel és 39:3 kilométer után kilométerenként 6 korona 60 fillér utazási átalánnyal javadalmazva, felvétetik. — Határidő: július 29. Cim a kiadóhivatalban. (1908)

Több pénzügyőri

viggyázó 1 korona 80 fillér napi zsolddal, 60 fillér havi szalma- és mosáspénzzel, 100 kor. évi ruhaátalánnyal, természetbeni lakás és ágynemű, valamint szabályszerű mellékletmennyekkel javadalmazva, felvétetik. Határidő: aug. 10. Cim a kiadóhivatalban. 1901

Országos

középiskolai tanáregyesület közlönye, 32 évről keménykötésben, jutányos áron megkapható. Becsek Sándor ny. főgym. tanárnál, Szatmáron.

Egy udvari

lakás azonnal kiadó IX. ker., Csillag-utca 4.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olesó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon

Grünfeld S.-hez

Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olesó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetőség.

18294. szám.

Pályázati hirdetmény és részletes feltételek vasuti hivatalnoki egyenruhák szállítására.

A magyar királyi államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége 1903. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg három egymásután következő évre nyilvános pályázat útján kívánja biztosítani hivatalnokai számára azon egyenruhákat és egyenruházati cikkeket, amelyeket szolgálat közben az illetők viselni tartoznak. Ezen egyenruhák a következőkben állanak:

1. Nyári zubbony. 2. Tavasz és őszi zubbony. 3. Téli zubbony. 4. Nyári nadrág sötét kékeszürke vagy drappszínű szövethől. 5. Tavasz és őszi nadrág. 6. Téli nadrág. 7. Tavasz és őszi felöltő. 8. Téli felöltő. 9. Sapka. 10. Nyakraváló. 11. Kesztű. 12. Karkötő. 13. Rangjelző rózsák.

Az 1-8 tétel alatt felsorolt egyenruhák készítéséhez szükséges felsőkelmék bármely belföldi posztgyárosnál beszerezhetők.

Az 9-13. tétel alatt felsorolt egyenruházati cikkek, valamint az 1-8. tétel alatti ruhadarabok elkészítéséhez a felsőkelmén kívül szükséges egyéb kellékeket szállító tetszése szerinti forrásból szerezheti meg, ezekre nézve csak az a kikötés, hogy jó minőségűek s a mennyiben ezen cikkeket Magyarországon is gyártják, hazai gyártásuk legyenek.

Az 1-13. tétel alatt felsorolt ruhadarabok és egyenruházati cikkek a kereskedelemügyi magy. kir. miniszter ur ő nagyméltósága által 1888. évi május 18-án 20.387. sz. alatt a vasuti hivatalnokok egyenruházata tárgyában kibocsátott szabályrendeletben foglalt határozmányok figyelembevétele mellett állítandók ki. Ezen szabályrendelet az 1888. évi «Rendeleték tárá»-ban jelent meg és bármely könyvkereskedésben megszereshető.

Az esetről-esetre szükséges ruhadarabokat és ruházati cikkeket a hivatalnokok kívánsága folytán alulírott üzletvezetőség rendeli meg. Ezen megrendelés alapján készült egyenruhák az üzletvezetőségtől kijelölt helyre, állomásra, vagy szertárba küldendők.

Az egyenruhák végleges átvételét azon hivatalnok teljesíti, kinek számára az egyenruha meg lett rendelve. Az átvételi elismervény a megrendelési levéllel és számlával együtt az üzletvezetőséghez küldendő az érdembe hozott összegnek az illető hivatalnok illetményei terhére leendő előjegyzés végett.

A kiérdemelt és hivatalból előjegyzett összeg legalább is 10 korona havi részletekben lesz levonva az illető hivatalnok illetményéből és a levont rész összeg a következő hónap első napjaiban lesz utalványozva szállítónak.

Az üzletvezetőség nem vállal semminemű kötelezettséget a szállított egyenruhák értékének levonás után való teljes kiegyenlítésére nézve, csak arra kötelezi magát, hogy amennyiben a levonás végrehajtása tekintetében akadály fenn nem forog, a megállapított részleteket pontosan levonja és a levont összegeket szállítónak kiutalványozza.

A méretek felvétele, kész ruháknak a helyszínen való felpróbálása, esetleg átadása céljából a Budapest-balparti üzletvezetőség vonalain, valamennyi személyvonatra érvényes II. osztály, névre szóló időleges szabadjegy lesz szállítónak rendelkezésére bocsátva. A szabadjeggyel való visszaélés e kedvezmény elvesztését vonja maga után.

A kész egyenruha darabok szállító cég székhelyétől a kijelölt helyig a megrendelő levél előmutatása mellett a budapest-balparti üzletvezetőség vonalain díjmentesen lesznek szállítva. Csomagolási költség nem számítható fel.

Az egyenruhák a szabályoknak megfelelőleg, de izlésesen állítandók elő. Amennyiben a ruhák készítése ellen általában, valamint a ruhákhoz használt egyes cikkek minősége ellen alapos és indokolt panaszok merülnének fel, melynek elbírálására maga a megrendelő is illetékes, a kifogásolt egyenruha minden kárpótlás nélkül visszautasítandó.

Szállító kötelezettséget vállal arra nézve, hogy az egyenruhák készítéséhez szükséges szöveteket belföldi posztgyárosnál szerzi be.

A magyar kir. államvasutaknak joga lesz bármikor meggyőződést szerezni, szállító pedig köteles mindazon adatokat, melyek a felsőkelmék származásának igazolására szükségesek, rendelkezésre bocsátani.

Ha szállító e tekintetben vállalt kötelezettségének meg nem felelne, minden körülmények között tartozik a nem szállított vagy nem a kikötött belföldi gyárból vásárolt kelmék árának 20%, azaz husz százalékát kötbérképen megfizetni, ezen felül jogában áll a magy. kir. államvasutaknak saját tetszése szerint vagy a szerződés teljesítését, vagy a teljesítés helyett a szerződés megszegése okából kártérítést követelni és a szállítás tárgyát képező egyenruhákat szállító cég terhére másnál bármely áron megszerezni.

A jelen feltételek alapján három évre kötendő ügylet alulírott üzletvezetőség részéről bármikor három havi felmondás mellett minden indokolás nélkül felbontható, jogában áll azonban a Budapest-balparti üzletvezetőségnek az ügyletet minden felmondás nélkül is azonnal felbontottnak tekinteni, ha az egyenruhák készítéséhez külföldi és nem a kikötött belföldi felső kelme használtatott.

Az egyes ruhadarabokért fizetendő egységárak az ajánlatban számmal és betűvel is kiírandók, az ajánlat keltezendő és a teljes cim és lakás közlése mellett aláírandó, ezen kívül az egyes ruhadarabok készítéséhez igénybe venni szándékolt minden egyes cikkből az ajánlattevő pecsétjével ellátott minta melléklendő. Az ajánlatban kiteendő az is, hogy a zubbony és sapkához igénybe venni szándékolt zsinórzat hány százalék aranyat tartalmaz.

Ezen kívül az ajánlatához melléklendő a belföldi posztgyárosnak olyan nyilatkozata, amelyből kivehető legyen, hogy a tőle vásárlandó szövetekért esedékes összegek fizetésére nézve kölcsönös megállapodás jött létre, azonkívül csatolandók az ajánlatához az illető gyáros posztó mintái.

Az ekként felszerelt és ivenként 1 koronás magyar bélyeggel ellátott, szabályszerűen aláírt ajánlat a szintén aláírt és lepecsételt jelen feltételekkel együtt 1903. évi július hó 15-ig alulírott üzletvezetőséghez (Budapest, VI. ker., Teréz-körút 62. szám, I. emelet 5. ajtószám) benyújtandó, vagy királyi postával bérmentve beküldendő, a borítékon feljegyzendő a pályázati hirdetmény száma, hogy az ajánlat hivatalnoki egyenruhák szállítására szól.

Bánatpénzül, mely a szállítás elnyerése után óvadéku fog szolgálni, 400 korona készpénzben, vagy értékpapírban egy nappal előbb a Budapest-balparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál letendő. Készpénzbeni letét után kamat nem jár.

Alulírott üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az egységárakra szabadon választhasson.

A fentebbi feltételektől eltérő, elkésve érkezett, táviratilag tett, vagy pótajánlatok figyelembevételre nem tarthatnak számot.

Kelt Budapesten, 1903 május hó 28-án.

Magy. kir. államvasutak Budapest-balparti üzletvezetősége.

Jelen feltételeket egész terjedelmében tudomásul veszem és azokat magamra nézve kötelezőknek elismerem.

Kelt.....

az ajánlattevő.

Ajánlat

a magy. kir. államvasutak Budapest-balparti üzletvezetőségnek 18294/003. sz. pályázati hirdetményhez hivatalnoki egyenruhák szállítására vonatkozólag.

Folyó szám	Az egyenruha minőségének megnevezése	Ajánlati egységár			
		Számmal		Betűvel írva	
		Kor.	fill.	Korona	fillér
1	Nyári zubbony kamgárnból				
2	Nyári zubbony tricotból...				
3	Tavaszi vagy őszi zubbony tricotból ...				
4	Téli zubbony tricotból...				
5	Nyári nadrág tricotból ...				
6	Nyári nadrág drapp szín. kamgárnból ...				
7	Tavaszi nadrág tricotból ...				
8	Téli nadrág ...				
9	Tav. v. őszi felöltő tüftetből				
10	Téli felöltő palmerstonból				
11	Hivatalnoki sapka...				
12	Hivatalnoki nyakraváló ...				
13	Hivatalnoki karkötő ...				
14	Kesztű egy gombbal ...				
15	Kesztű két gombbal ...				
16	Hiv. rangjelző IV. } rang-fokozat				
17	Hiv. rangjelző V. }				
18	Hiv. rangjelző VI. }				

Kelt.....

aláírás.

Nyomatott a „Stephaneum” körforgógépén, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a.